

- ד. מִתְחִילִין לְתַקַּע בְּשׁוֹפָר בַּיּוֹם ב' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְתוֹקְעִין בְּכָל יוֹם לְאַחַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית תַּשְׁר"ת - תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה תְּקִיעָה. (סעיף ב)
- ה. בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵין תוֹקְעִין, וְהַטָּעַם הוּא כְּדִי לְהַפְסִיק בֵּין תְּקִיעוֹת רְשׁוֹת לְתְּקִיעוֹת מְצֻה. (סעיף ב)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק א

מט. בראש השנה יש מנהג מיחד המכנה "תשליך", שבמהלכו עומדים ליד נהר או מקור מים אחר, קוראים פסוקים נבחרים ואומרים תפלה מיחדת, בה פביכול מבקשים מה' ש"תשליך" את החטאים שלנו לים.

לאחר תפלת מנחה ביום הראשון של ראש השנה, נוהגין לערוך 'תשליך' (כלשון הפסוק "ותשליך במצלות ים כל חטאותם"⁸). (מיקה ז, יט), כנסח המופיע בסידור ובמחזור לראש השנה. ואם היום הראשון חל בשבת, עורכים 'תשליך' ביום השני של ראש השנה, אחר המנחה. (סעיף כא)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק ב

יג. לוקח כל אחד **כפָּרְתוֹ** ואומר **הַפְּסוּקִים** "בְּנֵי אָדָם" וכו' המופיעים ב**פסדור**, ומסובב סביב ראשו ואומר 'זֶה חֲלִיפְתִּי' וכו' שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. (סעיף א)

מנהג חב"ד: אומרים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים אֶת כָּל הַנֶּסֶח הַחל מ'**בְּנֵי אָדָם**' ובכל פֶּעַם מְסוּבָּבִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים - סָף הַכֹּל מְסוּבָּבִים תִּשְׁעַ פְּעָמִים⁸.

יד. אם מְסוּבָּב לְאַחֲרֵים, אומר עִמָּהֶם אֶת הַנֶּסֶח הָרְגִיל. ואם אֵינָם יְכוּלִים לְאָמְרוֹ, אומר הַמְּסוּבָּב בְּעַצְמוֹ: "זֶה חֲלִיפְתִּי" וּכְדוּמָה. וַיֵּשׁ לוֹ לְסוּבָּב תַּחֲלָה לְעַצְמוֹ וְאַחֵר כָּף לְאַחֲרֵים. (סעיף א)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק ד

כד. העושה **סָכָתוֹ** תחת ענפי אילן הרי היא **פְּסוּלָה**. (סעיף ז)

כה. אפלו אם יקצץ אחר כף את ענפי האילן, מכל מקום ה**סָכָה** נשארת **פְּסוּלָה**,

פי בשעת בנית הסָכָה צריכה להיות **כְּשֵׁרָה**, דכתיב "חג הסכות תעשה לך" (דברים טז, יג) וְדַרְשִׁינוּ (=וְדַרְשׁוּ חֲכָמִים) "**תַּעֲשֶׂהָ** - **וְלֹא מִן הָעֲשׂוֹי**". וְלָכֵן, לאחר שקצץ את הענפים של העץ, צריך הוא להגביה כל ענף מן הסָכָה, ואז יחזר ויניחנו **לְשֵׁם סָכָה**. (סעיף ז)

כו. **אָסוּר** להניח את הסָכָה קדם שעשה את ה**דְּפָנוֹת**, דבעינו (=כי צריך) שהנחת הסָכָה תהא על **סָכָה כְּשֵׁרָה**. (סעיף ז)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק ז

טז. אם נזכר שלא אמר 'ותן טל ומטר' לאחר שסיים את התפלה, דהינו, לאחר שכבר אמר 'יהיו לרצון' שלאחר תפלת 'אלקי נצר' - צריך לחזור לראש התפלה (=להתפלל תפלת עמידה שנית). (סעיף ו)

יח. מי שמספק (=יש לו ספק) אם אמר 'ותן טל ומטר': אם נסתפק לאחר שהתפלל שלשים יום כראוי (דהינו, בימות הגשמים אמר 'ותן טל ומטר' ובימות החמה - 'ותן ברכה') - חזקה עליו שגם עכשו התפלל כראוי. אף קדם שעברו שלשים יום - צריך לחזור ולהתפלל (כפי שהסבר לעיל). (סעיף ח)

הלכות והליכות חלק א, הלכות תפילה, פרק יד

יא. מצוה על כל אדם להתעסק בעצמו בצרכי ה**שַׁבָּת**. אף-על-פי שיש
 לאדם כמה משרתים שיתעסקו בהכנות לשַׁבָּת, מכל מקום יעשה גם
 הוא בעצמו איזה דבר ל**כבוד השַׁבָּת**. וכן מספר על **אמוראים** שהתעסקו
 בעצמם לצורך השַׁבָּת

טו. יש מקפידים שלא לקצץ את הצפרנים ביום חמישי, מפני שהצפרנים
 מתחילות לחזור ולצמח ביום השלישי לקציצתן, ואינם רוצים שזה יהיה
 ב**שַׁבָּת**. (סעיף יד)

טז. מצוה לקצץ את הצפרנים ב**עֶרֶב שַׁבָּת** מתר לקצץ את הצפרנים ב**ראש**
חֹדֶשׁ כְּשֶׁחַל בַּעֲרֵב שַׁבָּת (אף להסתפר אסור). (סעיף יד)

יח. יש ל**זהר** שלא להשליך את הצפרנים על הקרקע, וטוב לשרפן. (סעיף יד)

הלכות והליכות חלק ב, הלכות שבת פרק א

יב. יש להדליק את הנרות במקום שאוכלים, כדי שיהא נכר שמדליקים לכבוד השבת.

אין להדליק את הנרות במקום אחד, ולהניחם אחר-כך במקום אחר. אף בשעת הדחק, כגון שהאשה חולה ואיננה יכולה ללכת להדליק בשלחן - תדליק כשהיא במטה, ואחר כך יעמידו בני הבית את הנרות על השלחן שבבית, מפני שכל הבית נחשב למקום הראוי של הנרות. (סעיף ח)

ט. קדם ההדלקה, טוב שתתן איזה פרוטות לצדקה. אף יש לזהר שלא לטלטל את קפת הצדקה לאחר הדלקת הנרות. והטעם, משום שבדלקת הנרות כבר נכנסה שבת והקפה היא מקצה. (סעיף ב)

מדברי הרבי: קפת הצדקה צריכה להיות לכנתחלה במקום
שתשאר שם עד לאחר ההבדלה.

הלכות והליכות חלק ב', הלכות שבת, פרק ב

ח. לאחר **תְּפִלַּת הַלַּחַשׁ** (=תְּפִלַּת **שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר** הַנֶּאֱמַרַת בַּלַּחַשׁ עַל יְדֵי כָּל אֶחָד מֵהַמִּתְפַּלְלִים) שֶׁל **עַרְבִית**, אוֹמְרִים כָּלם בְּיַחַד **"וַיִּכְלוּ"**. יֵשׁ לֵאמֹרוֹ מַעֲמָד, מִפְּנֵי שֶׁבְּאֻמִּירָתוֹ אָנוּ מְעִידִים לְקֹדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרִאשִׁית, וְהַעֲדִים צָרִיכִים לְהָעִיד מַעֲמָד. (סְעִיף ד)

דְּבַרֵי אֲדָמוֹר הַזָּקֵן: גַּם מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּיַחֲדִיד אוֹמֵר **"וַיִּכְלוּ"** מַעֲמָד¹⁸.

ט. לאחר אֻמִּירַת **"וַיִּכְלוּ"** אוֹמֵר הַשְּׁלִיחַ-צָּבוֹר בִּרְכָּה הַנִּקְרֶאת בִּרְכָּה אַחַת **מֵעֵין שֶׁבַע**. דְּהֵינּוּ, שִׁמְתָחִיל "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּקֵינוּ וְאַלֵּקֵי אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ", וּמִמְשִׁיךְ "מִגֵּן אֲבוֹת", "אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּקֵי אֲבוֹתֵינוּ", וּמַסִּים "בְּרוּךְ אַתָּה ה' מְקַדֵּשׁ הַשָּׁבֶת". יֵשׁ לִצָּבוֹר לַעֲמֹד בְּשֻׁעָה שֶׁהַשְּׁלִיחַ-צָּבוֹר אוֹמֵר בִּרְכָּה זוֹ, וַיִּזְהָרוּ לְשִׁמּוֹעַ הֵיטֵב אֶת הַבִּרְכָּה וּלְעֲנוֹת **אָמֵן**. (סְעִיף ה)

הלכות והליכות חלק ב', הלכות שבת, פרק ג

ח. בְּקִדּוּשׁ הַלֵּילָה, אִם אֵין לוֹ זֵין - יְקַדֵּשׁ עַל הַפֶּת וְלֹא יְקַדֵּשׁ עַל שְׁאָר מִשְׁקִין.
(סעיף ג)

הערה: כְּשֶׁמְקַדְּשִׁים עַל הַפֶּת נוֹטְלִים (כָּלֶם) יָדַיִם, וְאַחֲרֵי כֵן הַמְּקַדֵּשׁ יָנִיחַ יָדָיו עַל הַמִּפְּחָה הַמְכֻסָּה אֶת הַחֲלוֹת וַיֹּאמֶר אֶת נֶסַח הַקְּדוּשָׁה: 'יוֹם הַשְּׁמִיטָה וַיְכַלּוּ...' עַד הַסּוּף, אַךְ בְּמָקוֹם בְּרַכַּת 'בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן' יֹאמֶר 'הַמּוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ', וּבְשִׁעַת בְּרַכַּת 'הַמּוֹצִיא' יִקְפִּיד לְהַחֲזִיק בְּשְׁתֵּי הַחֲלוֹת בְּשְׁתֵּי יָדָיו, וַיִּמְשִׁיךְ וַיֹּאמֶר אֶת בְּרַכַּת הַקְּדוּשָׁה, וְאַחֲרֵי כֵן יִבְצֹעַ מִהַפֶּת.

הלכות והליכות חלק ב', הלכות שבת, פרק ה

- כ. כַּשֵּׁם שְׂאֲסוּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת, כֹּךְ גַּם אֲסוּר לַהֲנוּת (לְהַפְּיֵיק תּוֹעֵלַת) מִמְּלָאכָה שֶׁנַּעֲשִׂתָה בַּשַּׁבָּת³⁵ [וַיֵּשׁ בְּכֹךְ פְּרָטִים שׁוֹנִים].
- יז. יֵשׁ מַעֲשִׂים שְׂאֲסָרוּ חֻכְמִים לֹא בְּקִשְׁר לְאַחַת מִל"ט אַבוֹת הַמְּלָאכָה, אֲלֹא כַּדִּי לְשִׁמּוֹר עַל הַצְּבִיּוֹן הַכִּלְי שֶׁל יוֹם הַשַּׁבָּת³⁶, כְּגוֹן שְׂאֲסָרוּ לְטַרַח בַּשַּׁבָּת לְצַרֵּךְ יוֹם חַל וְלָכֵן אֲסוּר לְהַדִּיחַ כָּלִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לְקִרְאָת הָעֶרֶב, כְּאֲשֶׁר אֵין מִכֹּךְ תּוֹעֵלַת לַשַּׁבָּת עֲצָמָה. וְכֵן אֲסָרוּ אֶת אֲסוּרֵי 'מִקְצָה', וְעוֹד.

הלכות והליכות חלק ב', הלכות שבת, פרק ז

יד. נָשִׁים תְּיָבוֹת בְּנֵר תִּנְכָּה, שְׁאָף הֵן הָיוּ בְּאוֹתוֹ הַנֶּס. (סעיף טז)

טו. יְכוּלָה אִשָּׁה לְהַדְלִיק בְּעֵד כָּל בְּנֵי בֵיתָהּ. (סעיף טז)

טז. קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחֻנּוּף, גַּם כֵּן תְּיָב בְּנֵר תִּנְכָּה. (סעיף טז)

מְנַהֵג הַסְפָּרָדִים: ראש הבית הוא שְׂמִדְלִיק עֲבוֹר כָּל בְּנֵי
 הַבֵּית, כָּלֵם עוֹמְדִים לִידוֹ בַּשָּׁעַת הַבְּרָכָה, וְהוּא מוֹצִיאֵם
 יְדֵי חוּבָה. וְטוֹב לְחַנּוּף אֶת הַבָּנִים הַקָּטָנִים בְּמַצּוֹת, וּלְאַחַר
 שֶׁהָאֵב מְדַלֵּיק נֵר אֶחָד, שֶׁהוּא עֶקֶר הַחַיִּיב, יִתֵּן לָהֶם
 לְהַדְלִיק אֶת הַנְּרוֹת הַנוֹסָפִים (מִהַלְלִיָּה הַשְּׁנִי וְאֵילָף)¹.

הלכות והליכות חלק אי, מעגל השנה, פרק יג

כא. מי ש**מִתָּר** לוֹ לֹאֵכֶל לֹא יַעֲנֵג עֲצָמוֹ, אֲלֵא יֹאכֵל מֶה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְבְרִיאוֹת
 גּוֹפּוֹ. (סְעִיף ט)

כב. **קִטְנִים** - אֵף עַל פִּי שָׂאִין הֵם **מִתְעַנִּים**, מִכָּל מָקוֹם אִם יֵשׁ בָּהֶם דִּיעַת
 לְהִתְאַבֵּל, רָאוּי **לְחֻנָּם** שֶׁלֹּא יֹאכְלוּ אֲלֵא רַק לָחֶם וּמִים כִּדִּי שִׁיתְאַבְּלוּ עִם
 הַצָּבוֹר. (סְעִיף ט)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק ל

א. **אֵילָן**, בֵּין שֶׁהוּא **לֶח** בֵּין שֶׁהוּא **יָבֵשׁ**, אֵין מְשַׁתְּמָשִׁים בּוֹ שׁוּם תְּשׁוּמִישׁ. אֵין עוֹלִין בּוֹ, וְאֵין נִתְלִין בּוֹ, וְאָסוּר לְהִנִּיחַ עָלָיו אֵיזָה חֶפֶץ אוֹ לְטַל מְמוֹנוֹ אוֹ לְקָשׁוֹר בּוֹ וְכָל כַּיּוֹצֵא בּוֹ. (סעיף ט)

דְּבָרֵי אֲדָמוֹ"ר הַזֶּקֶן:

הַטַּעַם לְאָסוּר הַשְּׂמוּשׁ בְּאֵילָן - **גְּזֵרָה** שֶׁמָּא יַעֲלֶה וְיִתְלַשׁ מְמוֹנוֹ בְּשַׁבָּת פְּרוֹת אוֹ עָלִים אוֹ עֲנָפִים. וּמִשּׁוּם **סִיג וְגֵזֶר**, **גְּזֵרוֹ** בְּכָל הָאֵילָנוֹת, אֵף **בִּיבָשִׁים** שֶׁאֵין בָּהֶם עָלִים וְעֲנָפִים אוֹ פְּרוֹת.

הַמְחָשָׁה מַעֲשִׂית:

נִדְּנָה אוֹ עָרְסָל הַתְּלֹאִיִּם בְּחֻבֵּל עַל הָעֵץ - אָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּשַׁבָּת. אֵךְ אִם הֵם תְּלֹאִיִּם עַל מוֹט בִּרְזָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ, אֵף עַל פִּי שֶׁהַבִּרְזָל מְחַבֵּר

לָעֵץ - מִתָּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, כְּדִין 'צַדִּי צִדְדִין'; וּבְלִבְדֹּ שֶׁהַשְּׂמוּשׁ בַּנִּדְּנָה אֵינוֹ מְכַיֵּא לְנַעֲנוּעַ שֶׁל הָעֵץ עֲצָמוֹ.

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות שבת, פרק ט'

א. **אָסור** לַחֲתוּךָ בְּצָלִים וּשְׂאֵר יִרְקוֹת דֶּק דֶּק. (סעיף כא)

דְּבָרֵי אָדָמוֹ"ר הַזֶּקֶן: כָּל דְּבָר שֶׁהוּא **גְּדוּלֵי קָרָקַע**, אֲפֹלוֹ הוּא
 אֶכֶל גָּמוּר, יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם **טוֹחַן** [הוֹאִיל וַיֵּשׁ בְּמִינוֹ טְחִינָה,
 דְּהֵינּוּ בְּתִבּוּאָה וְקִטְנִיּוֹת]. אֲבָל כָּל דְּבָר **הָרָאִי לְאֲכִילָה**
כְּמוֹת שֶׁהוּא, וְאֵינוֹ גְּדוּלֵי קָרָקַע, כְּגוֹן בָּשָׂר (מִבְּשָׂל אוֹ צֵלִי)
 אוֹ גְּבִינָה וְכוּצָא בָּהֶם, **מִתָּר** לַחֲתוּךְ דֶּק דֶּק, מִפְּנֵי שֶׁ**אֵין**
טְחִינָה בְּאֲכָלֶיךָ⁴. אֲבָל **אָסור** לַעֲשׂוֹת זֹאת בְּכָלִי הַמֵּיחָד לְכָךְ
 (מִגִּרְדֵּת וְכוּדוּמָה), מִפְּנֵי שֶׁהוּא **דֶּרֶךְ חַל**.

הַמַּחֲשָׁה מַעֲשִׂית:

1. יִרְק אוֹ פְּרִי שֶׁאֵינוֹ מֵיעֵד לְאֲכָלוֹ **לְאֲלַתָּר** (לְאֲכִילָה מֵיָדִית) - **אָסור** לְלַעַס
 אוֹתוֹ בְּשָׁנָיו וּלְחַתְּכוֹ בְּכַף, כִּי זֶה נִחָשֵׁב כְּ**טְחִינָה**⁵.
2. חֲתוּךְ לְפְרוֹסוֹת - כְּמוֹ שְׁנוֹהֲגִים לַחֲתוּךְ מִלֶּפְפוֹנִים - **מִתָּר**, אוֹלָם חֲתוּךְ
 לְרִצּוּעוֹת דִּקּוֹת לְאֲרָכָם - כְּמוֹ שְׁנוֹהֲגִים לַעֲשׂוֹת בְּגֶזֶר וְכוּרֹב - **אָסור**⁶.

הלכות והליכות חלק ב, הלכות שבת, פרק י"ב

מנהג הספרדים: יש המתירים לעשות קשר ועליו עניבה, אפילו אם אין בדעתו להתירו בו ביום, ובלבד שיהיה בדעתו להתירו בתוך השבוע הקרוב*.

1. לעשות שתי עניבות מתר בכל אפן, אפילו אם דעתו שיעמד כן לימים רבים. ומתר לעשות אפילו הרבה עניבות זו על גבי זו. (סעיף מה)

הסבר: העושה קשר ועל גביו עניבה - העניבה שומרת על הקשר שלא יפתח, ולכן יש בזה אסור במקרה שהקשר הוא 'קשר של קימא' (כנזכר לעיל בסעיף ה).

ה. **הקושר** שני חוטים (או שני קצוות של חוט אחד) **בקשר אחד** ועליו עניבה (קשר פרפר, כמו בשרוכי נעלים) - אם הוא דבר שדרכו להתיר בו ביום, מתר. אך אם אין דרכו להתיר (אם אנשים אינם רגילים להתירו) בו ביום - אסור, ואפילו שהוא בדעתו (שבמקרה זה הוא מתכנן) להתירו בו ביום. (סעיף מה)

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות שבת, פרק טו

ב. **עשית גג** המאהיל אפילו באפן **עראי** (כדי להגן מפני החמה או מפני הגשמים וכדומה), **אסורה** משום **בנית אהל**. (סעיף עז)

דברי אדמו"ר הזקן: הטעם שאסור לעשות **גג עראי** שאינו עשוי להתקים - כי כיון שעשוי כדי להאהיל ולהגן, הרי זה נחשב לאהל גמור, ואסורו חקמים אף על פי שהוא עראי, **גזרה** משום **אהל קבע** שהוא תולדת בונה.

המחשה מעשית:

משחק נפוץ אצל ילדים, להשתעשע בהקמת 'בית' על ידי פרישת סדין או שמירה ממוטה למטה, כדי שישמש להם כמקום מתבודד וכדומה. דבר

זה אסור בשבת. כמו כן אסור לפרש שמירה או סדין על גבי מחיצות העריסה, כדי שהאור לא יפריע לתינוק (מלבד המקרים המפורטים לקמן סעיף ד). במקרים אלו, אם פרשו כבר - אסור לפרק את מה שעשו.

ג. **מתר** לעשות תוספת עראית (זמנית) לאהל קים. כגון: אם לפני שבת האהל כבר היה פרוש ברחב של **טפח** (8 סנטימטר), מתר להמשיך ולפתח את פלו בשבת כי זוהי רק תוספת לאהל. (סעיף עז)

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות שבת, פרק יח

ב. **אָסור** לִפְתּוֹחַ דַּלַת אוֹ חֲלוֹן כְּנֶגֶד נֵר דּוֹלֵק כְּשֶׁהוּא קְרוֹב לָהֶם, שְׂמָא **יְכַבֵּה** עַל יְדֵי זֶה. אָבֵל **מִתָּר** לְסַגֵּר דַּלַת וְחֲלוֹן. (סעיף ב)

הלכות והליכות , חלק ב', הלכות שבת, פרק יט

ט. **כדור** - נהוג ל**התיר** משחקי כדור ב**שבת** (ויש אוסרים*). ויש לדעת שאם הכדור נתקע בין ענפי העץ **אסור** להורידו משם (ואם נפל מאליו או אפלו הורד על ידי אדם, **מתיר** להשתמש בו). 'אף בכדורגל בודאי אסור לשחק, משום **החשש** שיבוא לישר את האדמה ולסתם גומות לצורך האדמה הישרה; ובטנים שלחן מתיר. ראו: 'גלות'.

יז. **קלפים** - **מתיר** לשחק בקלפים כגון רביעיות וכדומה² לשם שעשוע, ומתיר להפריד ולסדר את הקלפים לאחר סיום המשחק במטרה לשחק בהם שוב מידית. אף **אסור** להפריד ולסדר לפי סוגים וכדומה כדי להכניסם לקפסה.

הלכות והליכות , חלק ב', הלכות שבת, פרק כד

ט. **אָסוּר** לַתֵּת מִתְּנָה בַּשַּׁבָּת, אֲלֵא אִם כֵּן זֶהוּ לְצַרְף הַשַּׁבָּת, כְּגוֹן מֵאֵכֶל וּמִשְׁקָה
 לְצַרְף הַיּוֹם, אוֹ לְצַרְף מִצְוָה. (סעיף ט, וְכֵן רָאוּ דִּינֵי מְלָאכָת כּוֹתֵב סְעִיף ד)

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות שבת, פרק כה

יג. **בְּצִדְקָה** יֵשׁ לַהֲקָדִים אֶת קְרוֹבָיו הַזְקוּקִים לְעֶזְרָה עַל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, וְעֲנִי
 עִירוֹ קוֹדֵמִין לְעֲנִי עִיר אַחֲרֶת. אָבֵל לְגַבְאֵי **צִדְקָה** הַמְחַלְקִים אֶת כֶּסֶפָם
 שֶׁל אֲחֵרִים **אֶסּוּר** לְהַעֲדִיף אֶת קְרוֹבֵיהֶם. (סְעִיד'ו)

הלכות והליכות, חלק ב, בין אדם לחברו, פרק ז

ד. מִצָּא מְצִיָּאָה וְאִינוּ יוֹדְעֵ מִי אֲבָדָה - יֵשׁ בְּעֲנִיָּיִם אֱלֹו הַרְבֵּה חֲלוּקֵי דִינִים,
בֵּין בְּמִקְרָה שְׂיֵשׁ בְּמְצִיָּאָה סִימָן וּבֵין בְּמִקְרָה שְׂאִין בָּהּ סִימָן. וַיַּעֲשֶׂה
שְׂאֵלֶת חָכָם אֵיךְ יַעֲשֶׂה. (סעיף ה)

מדברי אדמו"ר הזקן בענין זה:

- הַמוֹצֵא מַעוֹת מִפְּזוֹת - הָרִי הֵן שְׁלוֹ, לְפִי שְׁאָדָם
רָגִיל לְמַשְׁמֵשׁ בְּמַעוֹתָיו בְּכָל שָׁעָה, וּמִן הַסֵּתֶם כָּבֵד
נוֹדַע לְמַאֲבָד שֶׁנִּפְּלוּ מִמֶּנּוּ וְנִתְּיָאשׁ מֵהֶם מִכֵּיוֵן שְׂאִין
בָּהֶם סִימָן.

- כֵּן גַם הַדִּין בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא חָשׁוּב וְהָאָדָם רָגִיל לְמַשְׁמֵשׁ בּוֹ
בְּכָל שָׁעָה. וְכֵן הַדִּין בְּכָל דָּבָר כָּבֵד שֶׁהַמַּאֲבָד נוֹשֵׂא אוֹתוֹ עַל
גּוּפוֹ, וְאִמּוֹר לְהַרְגִּישׁ אֶת הַקֵּלֶת הַמַּשָּׂא בְּסִמְכוּת לְנִפְּלָה
- שְׂאָם אֵין בָּזָה סִימָן מִיָּחָד, הָרִי סָבִיר לְהִנִּיחַ שֶׁהַמַּאֲבָד
הִתְיָאשׁ כָּבֵד.

הלכות והליכות, חלק ב, בין אדם לחברו, פרק ט

- גם אם מִצָּא אֶת הַמַּעוֹת בְּבֵית הַכְּנָסֶת אוּ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ - יָכוֹל לְקַחְתָּם לְעַצְמוֹ וְאִינוּ צָרִיךְ לְתַנֵּם לְצִדְקָה.
- כִּף גַּם אִם מִצָּא אֶת הַמַּעוֹת בְּמָקוֹם שֶׁרַבִּים נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים בּוֹ, וְאִפְלוּ אִם זֶהוּ בֵּית פְּרָטִי - הַמַּעוֹת הֵן שְׁלוֹ וְלֹא צָרִיךְ לְתַן לְבַעַל הַבַּיִת, כִּי גַם אִם נָפְלוּ מִמֶּנּוּ כָּבֶד נִתְיָאֵשׁ מֵהֶם וְנִעְשׂוּ הַפְּקָר. וְכֵן בַּחֲנוּת. אִךְ אִם מִצָּא בַּחֲדָר הַפְּנִימִי שֶׁאֵין רַבִּים נִכְנָסִים לָשֶׁם, הֲרִי זֶה שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.
- אִם מִצָּא מַעוֹת בְּתוֹךְ אֲרָנְךָ - חֲזֵב לְהַכְרִיז, כִּי יֵשׁ סִימָן בְּאֲרָנְךָ וְלָכֵן בַּעַל הָאֲרָנְךָ לֹא מִתְיָאֵשׁ מִמֶּנּוּ. וְאִפְלוּ אִם הַמַּעוֹת מִפְּאָרִים לְיַד הָאֲרָנְךָ, אִם נִרְאָה הַדְּבָר שֶׁהֵם נָפְלוּ מִתּוֹךְ הָאֲרָנְךָ - חֲזֵב לְהַכְרִיז וּלְהַחֲזִיר גַּם אֶת הַמַּעוֹת לְמִי שִׁיתָן סִימָן עַל הָאֲרָנְךָ.

הלכות והליכות, חלק ב, בין אדם לחברו, פרק ט

ו. עקר **מַצוֹת בְּקוֹר חוֹלִים** הוא לְהַתְעַנֵּנוּ בְּצָרָכֵי הַחוּלָה וּלְבַרֵּר מָה הוּא צָרִיךְ; לְגֵרָם לוֹ הִרְגָּשָׁה טוֹבָה בְּכָךְ שֶׁרוֹאֶה אֶת חֲבֵרָיו הַבָּאִים אֵלָיו, וְגַם שֶׁהֵם יִשְׁמְרוּ לֵב לְמַצְבוֹ וַיִּבְקְשׁוּ עָלָיו רַחֲמִים. וְאִם בְּקֹר וְלֹא בִקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים, **לֹא קָיָם אֶת הַמִּצְוָה.** (סעיף ג)

ז. כְּשֶׁמִּבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל הַחוּלָה, יְכַלֵּל אוֹתוֹ בְּתוֹךְ כָּל חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, שָׂאֵז תִּפְּלָתוֹ מִתְקַבְּלָת יוֹתֵר בְּזָכוֹת הָרַבִּים. וַיֹּאמֶר: 'הַמָּקוֹם יִרְחַם עָלֶיךָ בְּתוֹךְ כָּל חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל'. **וּבִשְׁבֹּת יֹאמֶר: 'שְׁבֹת הִיא מְלֻזָּעַק וְיִרְפּוּאָה קְרוּבָה לָבֵא'.** (סעיף ד)

דְּבָרֵי אֲדָמוֹ"ר הַזֶּקֶן: אֲמַנָּם הִתִּירוּ לְבִקֹּר חוֹלִים בְּשִׁבֹּת בְּשִׁיעַת הַצָּרָה, אֲבָל לְכַתְּחָלָה עֲדִיף לָבֵא בְיוֹם חַל, כִּי הַבְּקוֹר בְּשִׁבֹּת עָלּוּל לְהִבִּיא אֶת הַמִּבְקֹר לִיְדֵי צַעַר (הָאֲסוּר בְּשִׁבֹּת).

הלכות והליכות, חלק ב, בין אדם לחברו, פרק י

ו. מי שֶׁהוא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם עֲנִיִּים, יִפְרִישׁ כֶּסֶף וַיִּשְׁאִיר אוֹתוֹ אֶצְלוֹ עַד שֶׁיִּזְדַּמְּנוּ לוֹ עֲנִיִּים אוֹ יִשְׁלַחֵם לָהֶם. (סעיף ג)

ח. מְשֻׁלוֹחַ מְנוֹת יִשְׁלַחוּ דִּוְקָא אִשָּׁה לְאִשָּׁה וְאִישׁ לְאִישׁ, אֲבָל מִתְּנוֹת לְאֲבִיוָנִים יְכוּלָה גַם אִשָּׁה לְשַׁלַּח לְאִישׁ וְכֵן לְהִפְּו. (סעיף ד)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק יז

מא. אָבֵל אִם בְּגָלָל הָרַעַשׁ לֹא הִצְלִיחַ לְשִׁמְעַ כְּמָה מְלִים, יֹאמֶר אוֹתָן מִיָּד מִתּוֹךְ
 הַחֲמִשׁ שְׁלֹפְנָיו, וַיִּמְשִׁיךְ לְשִׁמְעַ מִהַקּוֹרָא הָלְאָה (וּבָזָה יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ).

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק טז

ה. **אָסור** לְהִתְחִיל לֶאֱכֹל אוֹ לַעֲשׂוֹת שׁוּם **מְלָאכָה** חֲצִי שָׁעָה קֹדֶם הַלֵּילָה. (סעיף א)

כָּתַב אַדְמו"ר הַזֵּקֵן: בְּאוֹתָהּ חֲצִי שָׁעָה שֶׁקֹּדֶם הַלֵּילָה יֵשׁ
 לְהַמְנִיעַ אֶפְלוֹ מִלְּמוּד.

ז. מִי שֶׁאֵינוֹ **בוֹדֵק** פְּרָאוֹי אֶת הַבֵּית כָּלוּ, וְכָל **כּוֹנְנָתוֹ** הִיא לְמַצָּא אֶת הַפְּתִיתִים
 שֶׁהֵנִיחוּ בַּלְבֵּד, לֹא קָיִים **מַצּוֹת** בְּדִיקָה, וְנִחַשְׁבַּ לּוֹ כַּבְרָכָה לְבִטְלָה. (סעיף ח)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק יט

ח. אם מכין מי מלח ביום טוב, צריך לעשות בשנוי שיתן תחלה את הפנים ואחר כך את המלח. (סע"ף ד)

יצא אדם מ"ר הזקן: מותר לעשות מי מלח ביום טוב. אם
 חל פסח בשבת יכין לפני השבת, ואם לא עשה יעשה
 בשבת רק מעט כפי הנחוץ לטבול זה בלבד ואין צורך בשנוי.

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק כו

לב. סֵדֶר הַקְעָרָה שֶׁל לַיִל הַסֵּדֶר כֶּף הוּא: מְנִיחַ שְׁלֹשׁ מִצּוֹת עַל הַקְעָרָה וּפּוֹרֵס עֲלֵיהֶן מִפֶּה נָאָה.

עָלִיָּה מְנִיחַ אֶת הַזְרוּעַ כְּנֶגֶד הַיָּמִין שְׁלוֹ, אֶת הַבֵּיצָה מִשְׁמָאל, וְאֶת הַמָּרוֹר לְבִרְכָּה בְּאֶמְצַע.
 אֶת הַחֲרוֹסֶת מְנִיחַ תַּחַת הַזְרוּעַ, אֶת הַכֶּרֶס תַּחַת הַבֵּיצָה, וְאֶת הַמָּרוֹר לְכוֹרֶךְ בְּאֶמְצַע. כֶּף: זְרוּעַ, בֵּיצָה, מָרוֹר, חֲרוֹסֶת, כֶּרֶס, מָרוֹר. (סְעִיף ח)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק כז

י. השואל מחברו **בין השמשות** או אחר כך: "כמה מונים היום?", לאמר לו: "אתמול היה כך וכך", שאם לאמר לו כמה מונים היום (=את המספר העכשווי), **אינו רשאי לברך** אחר כך על **הספירה**. (סעיף ג)

כתב אדמו"ר הזקן: אם אמר לו רק את מספר הימים ולא אמר את המלה 'היום' - יספור לאחר מכן **בברכה**.

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק כט

א. **מצות עשה** לבנות **מעקה** לגג, שנאמר (דברים כב, ח): 'ועשית מעקה לגגך'.
(סעיף א)

הערה: לדעת רב הפוסקים, יש לברך על עשיית המעקה
 'אשר קדשנו במצותיו וצונו לעשות מעקה' (ואם בעל
 הבית אינו עושה את המעקה בעצמו אלא על ידי אמן -
 יבקש ממנו להתחיל בבניית המעקה, ולפני הסיום יברך
 בעל הבית את הברכה ולאחר מכן יסיע לאמן בבניית
 החלק האחרון).

ב. גבה המעקה יהיה לפחות עשרה טפחים, ועליו להיות חזק ונציב. (סעיף א)

ג. גג שלא מושתמש בו - פטור ממעקה. (סעיף א)

הלכות והליכות חלק ב, הנהגות, פרק ד

- טו. **בימי הספירה** מתו תלמידי רבי עקיבא במשך ל"ג יום, ולכן **נוהגין** בימים אלו קצת **מדיני אבילות**, שאין נושאים נשים ואין מסתפרים. (סעיף ו)
- טז. **מתיר** לעשות שדוכין אפלו עם סעודה בימים אלו, אך רקודים ומחולות **אסורין**. (סעיף ט)

מנהג הספרדים: אוסרים תספרת ונשואין מתחלת ימי הספירה עד ל"ד בעומר בבקר ומיום ל"ד ואילך מתירים להתחתן ולהסתפר.

מנהג חב"ד: בשעת הצורך מתירים לשא אשה אפלו בליל ל"ג בעומר, משום שלפי דעות מסוימות מסתיימת האבילות כבר אז.

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק כט

יא. **חַיֵּב** לְשַׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְכָל הַנָּלוּיִם אֵלָיו, כָּל אֶחָד כָּרְאוּי לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר
 (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחַת בְּחֻגָּה". (סעיף ה)

יב. **הַקְטָנִים** - נוֹתֵן לָהֶם מִיַּי מְתִיקָה, וְהַנָּשִׁים - בְּבִגְדִים וּבִתְכֵשִׁיטִים כְּפִי
 יְכָלָתוֹ, וְהָאֲנָשִׁים - בְּבִשָּׁר וּבַיִן. (סעיף ה)

דְּבָרֵי אֲדָמוֹ"ר הַזֶּקֶן: בְּזֶמַן הַגָּלוּת (כְּשֶׁאֵין אִפְשָׁרוּת לֶאֱכֹל
 בִּשָּׂר **קָרְבָּנוֹת**) אֵין **יוֹצְאִים יְדֵי חוּבָת** שְׂמֻחָה אֶלָּא בַּיִן,
 שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קד, טו): "וַיֵּן יִשְׂמַח לֵבב אָנוּשׁ". וּבִרְבִיעִית
 יֵין יוֹצֵא יְדֵי חוּבָה זוֹ, וְצָרִיךְ לְשִׁתּוֹת גַּם בְּכָל יוֹם מִיַּי **חַל**
הַמּוֹעֵד. וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ **מִצְוָה** גַּם בְּאַכִּילַת בִּשָּׂר.

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק מב

יא. עוגיות שעשו עליהן אותיות וציורים, **מתר** לשבד מהן ולאכל **בשבת**.

(סעיף טג)

דעת אדמו"ר הזקן:

- **אסור** לחתך או לשבד בשבת עוגה שעשו בה כמין אותיות, אף על פי שעושה זאת למטרת אכילה (**ואינו מתכנן למחוק**).
- גם ביום טוב אסור לחתך או לשבד עוגה שיש בה כמין אותיות. ולכן אין לעשות סימנים של מספרים וכדומה במצות המילודות לאכילה בליל **הסדר**, ואפלו שסימנים אלו נעשים בגוף המצה עצמה.
- גם אם אינו שובר את העוגה בידו, אלא רק שהוא נוגס בפי וכל ידי כך נשברת העוגה (במקום האותיות) - אסור^ה.

מנהג הספרדים (ועוד קהלות):

- יש מהספרדים שהתירו לגמרי אכילת ושבירת עוגיות עם אותיות עליהן (וכדעת הקצור שלחן ערוך). אך רבים חולקים על כך ואוסרים^ה.
- ויש שפסקו כי האסור הוא דוקא במקרה שהצייר או הכתיבה נעשו מחמור אחר שנוסף על העוגה, אך אם צירי או כתבו בעוגה עצמה (כמו שמוציא בביסקוויטים וכדומה) - מתיר^ה.

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות שבת, פרק יז

לד. פִּינּוֹן שְׂאוֹכְלִים בְּשָׁבוּעוֹת מֵאֲכִילֵי חֶלֶב, וצָרִיכִין גַּם כֵּן לֶאֱכֹל בָּשָׂר, שֶׁהֲרִי
 מְצֻוֶה לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּכָל יוֹם טוֹב, צָרִיכִין לְהַזְהִיר וּלְהַמְתִּין בֵּינֵיהֶם כִּדֵּי שֶׁלֹּא
 יבֹאֻּא לִידֵי אֶסּוּר בָּשָׂר וְחֶלֶב. (סימן קג, סעיף ז)

הלכות והליכות חלק א, מעגל השנה, פרק כט

א. אם התפירה בבגד התקלקלה ונפרדו החתיכות קצת זו מזו - **אסור**
 למשוך בחוט התפירה הארוך, כדי להידק את חתיכות הבגד ולחבר אותן,
 שהרי זה **פתופר**. (סעיף מט)

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות שבת, פרק טז